

Gjuhët Web dhe Teknologjitë

Ligjërata 2

Prof.Ass.Dr. Ermir Rogova

Editimi i HTML5

- ▶ Ne krijojmë dokumente HTML5 duke shkruar tekstin HTML5 në një editor teksti (si Notepad, TextEdit, VI, Emacs) dhe atë e ruajmë me prapashtesë .html ose .htm.
- ▶ Dokumentet HTML5 vendosen në kompjuterët e quajtur web serverë.
- ▶ Klientët (shfletues e webit në kompjuterin tuaj lokal ose smartphone) kërkojnë dokumentet HTML5 nga serverët e internetit.


```
1 <!DOCTYPE html>
2
3 <!-- Fig. 2.1: main.html -->
4 <!-- First HTML5 example. -->
5 <html>
6   <head>
7     <meta charset = "utf-8">
8     <title>Welcome</title>
9   </head>
10
11  <body>
12    <p>Welcome to HTML5!</p>
13  </body>
14 </html>
```

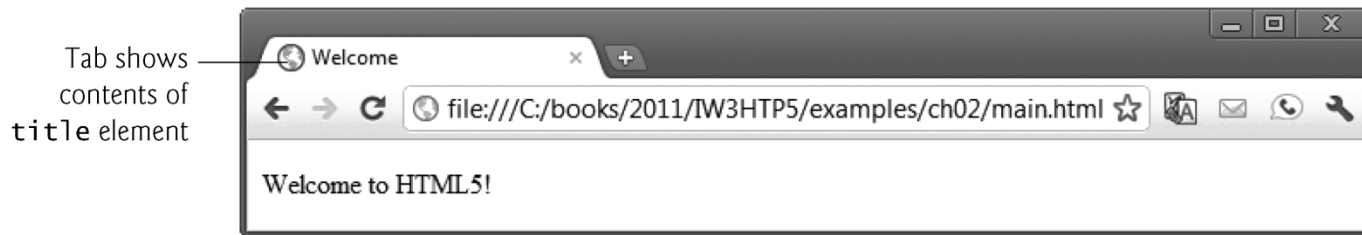

Fig. 2.1 | First HTML5 example.

Shembulli i parë HTML5

Document Type Declaration

- ▶ Deklarimi i tipit të dokumentit (DOCTYPE) është i domosdoshëm në dokumentet HTML5 ashtu që shfletuesit të paraqesin faqen në formën standarde.
- ▶ Disa shfletues mbajnë kompatibilitetin me web faqet që nuk janë të standardit të fundit dhe nëse nuk deklarohej tipi i dokumentit, këta shfletues mund të vijnë në konkludim që faqja është e një versioni më të vjetër.

Shembulli i parë HTML5

Komentet

- ▶ Komentet i vendosim me qëllim të përmirësimit të lexueshmërisë dhe përshkrimit të përmbajtjes së dokumentit.
- ▶ Shfletuesi injoron komendet gjatë paraqitjes së faqes.
- ▶ Komentet fillojnë me `<!--` dhe përfundojnë me `-->`.

Shembulli i parë HTML5

Elementet html, head dhe body

- ▶ Gjuha HTML5 përmban text (dhe imazhe, animacione audio dhe video) të cilat përfaqsojnë përmbajtjen e dokumentit si dhe elemente të cilat specifikojnë strukturën dhe kuptimin e dokumentit.
 - Elementi html përmban sektorin head (koka – që përfaqsohet nga elementi head) dhe sektorin trupi (body – që përfaqsohet nga elementi body).
 - Sektori head përmban informacione mbi dokumentin HTML5, siç janë bashkësia e karaktereve (UTF-8) të cilin e përdor faqja dhe i cili i ndihmon shfletuesin të përcaktojë se si ta paraqesë përmbajtjen.
 - Sektori head përveq titullit (title) mund të përmbajë edhe udhëzime speciale për formatimin dhe dokumentit që quhen Fletët stilizuese CSS3, si dhe skripta të ndryshme që përdohen në web faqet dinamike.
 - Sektori body përmban materialin të cilin shfletuesi e paraqet kur hapet faqja.

Shembulli i parë HTML5

Tag-u Start dhe Tag-u End

- ▶ Dokumentet HTML5 caktojnë kufinjët e shumë elementeve me Start tag dhe End tag.
- ▶ **Start tag** përmban emrin e elementit në kllapa këndore
 - Për shembull, `<html>`
- ▶ Kurse **End tag** përmban emrin e elementit duke i vënë përpara vijën ndarëse (slash) brenda kllapave këndore
 - Për shembull, `</html>`
- ▶ Ekzistojnë disa të ashtuquajtura “void elements” të cilat nuk kanë End tags.
- ▶ Shumë Start tags kanë attribute të cilat sigurojnë informata shtesë rreth një elementi, të cilin shfletuesit e përdorin për të përcaktuar se si të procesojnë elementin.
- ▶ Çdo atribut ka një emër dhe një vlerë të ndarë me shenjën për barazim (=).

Shembulli i parë HTML5

Elementi Title

- ▶ Elementi titulli (title) quhet element në fole, sepse gjendet brenda tags që paraqesin fillimin dhe mbarimin e kokës.
- ▶ Edhe elementi koka (head) është element në fole, sepse gjendet brenda elementit html.
- ▶ Elementi titulli përshkruan web faqen.
 - Titulli zakonisht paraqitet në tabulimet e shfletuesëve që paraqesin faqen dhe poashtu si teksti që identifikon faqen kur përdoruesit e vendosin atë në Favorites ose Bookmarks.
 - Makinat e kërkimit përdorin titujt për indeksime dhe kur paraqesin rezultatet.

Shembulli i parë HTML5

Elementi Paragraf (<p>...</p>)

- ▶ I gjithë teksti i vendosur brenda tagëve <p> dhe </p> formojnë një paragraf.

Shërbimi i validimit të HTML5 W3C

- ▶ Dokumentet HTML5 të cilat kanë sintaksë korrekte domosdoshmërisht do të paraqiten si duhet
- ▶ Dokumentet HTML5 të cilat kanë gabime sintaksore mund të mos paraqiten si duhet
- ▶ Shërbimet për validim (p.sh. validator.w3.org/#validate-by-upload) sigurojnë që një dokument HTML5 ka sintaksë pa gabime

Temat (headings)

- ▶ HTML5 siguron gjashtë elemente për tema (h1 deri h6) për përcaktimin e rënsisë relative të informacionit
 - Elementi temë h1 konsiderohet si më i rëndësishmi dhe paraqitet me shkronjat më të mëdha.
 - Secili element pasues (h2, h3, etj.) paraqitet me shkronja progresivisht më të vogla nga njëra-tjetra.

```
1 <!DOCTYPE html>
2
3 <!-- Fig. 2.2: heading.html -->
4 <!-- Heading elements h1 through h6. -->
5 <html>
6   <head>
7     <meta charset = "utf-8">
8     <title>Headings</title>
9   </head>
10
11  <body>
12    <h1>Level 1 Heading</h1>
13    <h2>Level 2 heading</h2>
14    <h3>Level 3 heading</h3>
15    <h4>Level 4 heading</h4>
16    <h5>Level 5 heading</h5>
17    <h6>Level 6 heading</h6>
18  </body>
19 </html>
```

Fig. 2.2 | Heading elements h1 through h6. (Part I of 2.)

Fig. 2.2 | Heading elements h1 through h6. (Part 2 of 2.)

Lidhjet

- ▶ Një hiperlink i referohet apo bën lidhjen me një resurs tjetër, siç janë dokumentet tjera HTML5 dhe imazhe (foto).
- ▶ Zakonisht, shfletuesit i nënvizojnë hiperlinqet tekstuale dhe i paraqesin me ngjyrë të kaltër.

```
1  <!DOCTYPE html>
2
3  <!-- Fig. 2.3: links.html -->
4  <!-- Linking to other web pages. -->
5  <html>
6    <head>
7      <meta charset = "utf-8">
8      <title>Links</title>
9    </head>
10
11   <body>
12     <h1>Here are my favorite sites:</h1>
13     <p><strong>Click a name to visit that site.</strong></p>
14
15     <!-- create four text hyperlinks -->
16     <p><a href = "http://www.facebook.com">Facebook</a></p>
17     <p><a href = "http://www.twitter.com">Twitter</a></p>
18     <p><a href = "http://www.foursquare.com">Foursquare</a></p>
19     <p><a href = "http://www.google.com">Google</a></p>
20   </body>
21 </html>
```

Fig. 2.3 | Linking to other web pages. (Part 1 of 2.)

Fig. 2.3 | Linking to other web pages. (Part 2 of 2.)

Lidhjet

- ▶ Elementi **strong** tregon që përmbaja ka rëndësi të lartë. Shfletuesit zakonisht paraqesin tekstin e tillë me shkronja të trashura (bold).
- ▶ Linjet krijohen duke përdorur elementin **a** (**anchor-spīrancë**).
- ▶ Atributi **href** (**hypertext reference**) specifikon lokacionin e burimit si:
 - një web faqe ose lokacion brenda nje web faqeje
 - një fajll
 - një adresë e-mail
- ▶ Kur URL nuk tregon një dokument specifik në web sajt, web serveri e kthen web faqen e parë. Kjo web faqe zakonisht quhet `index.html`, por gati të gjithë serverët mund të konfigurohen që të përdorin cilindo fajll si web faqe të parë për web sajtin.
- ▶ Nëse web serveri nuk mund ta gjejë dokumentin e kërkuar ai kthen shfletuesit një indikator gabimi (404 error), dhe shfletuesi paraqet një web faqe që përmban mesazhin e gabimit.

Lidhjet

Hiperlinku drejt një adrese E-Mail

- Spirancat mund të lidhin drejt një e-mail adrese duke përdorur mailto: URL
 - Kur një përdorues klikon këtë lloj të linkunt, shumica e shfletuesëve lansojnë programin e parazgjedhur për e-mail (p.sh. Mozilla Thunderbird, Microsoft Outlook or Apple Mail) ashtu që t'ja mundësojnë përdoruesit të shkruajë një mesazh drejtuar adresës së lidhur.

```
1 <!DOCTYPE html>
2
3 <!-- Fig. 2.4: contact.html -->
4 <!-- Linking to an e-mail address. -->
5 <html>
6   <head>
7     <meta charset = "utf-8">
8     <title>Contact Page</title>
9   </head>
10
11   <body>
12     <p>
13       To write to <a href = "mailto:deitel@deitel.com">
14       Deitel & Associates, Inc.</a>, click the link and your default
15       email client will open an email message and address it to us.
16     </p>
17   </body>
18 </html>
```

Fig. 2.4 | Linking to an e-mail address. (Part I of 3.)

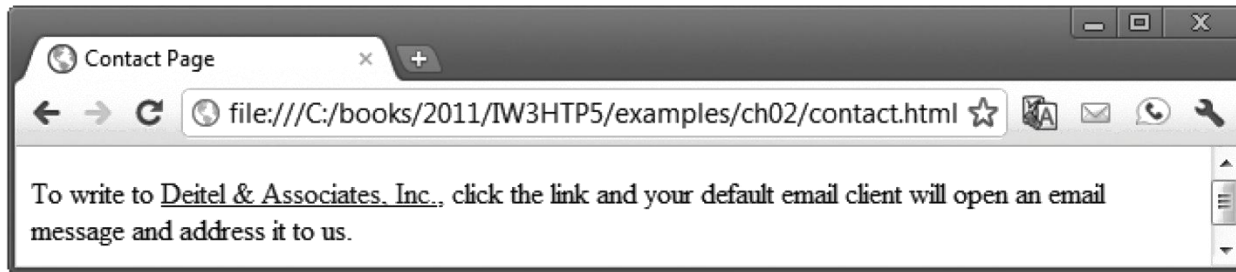

Fig. 2.4 | Linking to an e-mail address. (Part 2 of 3.)

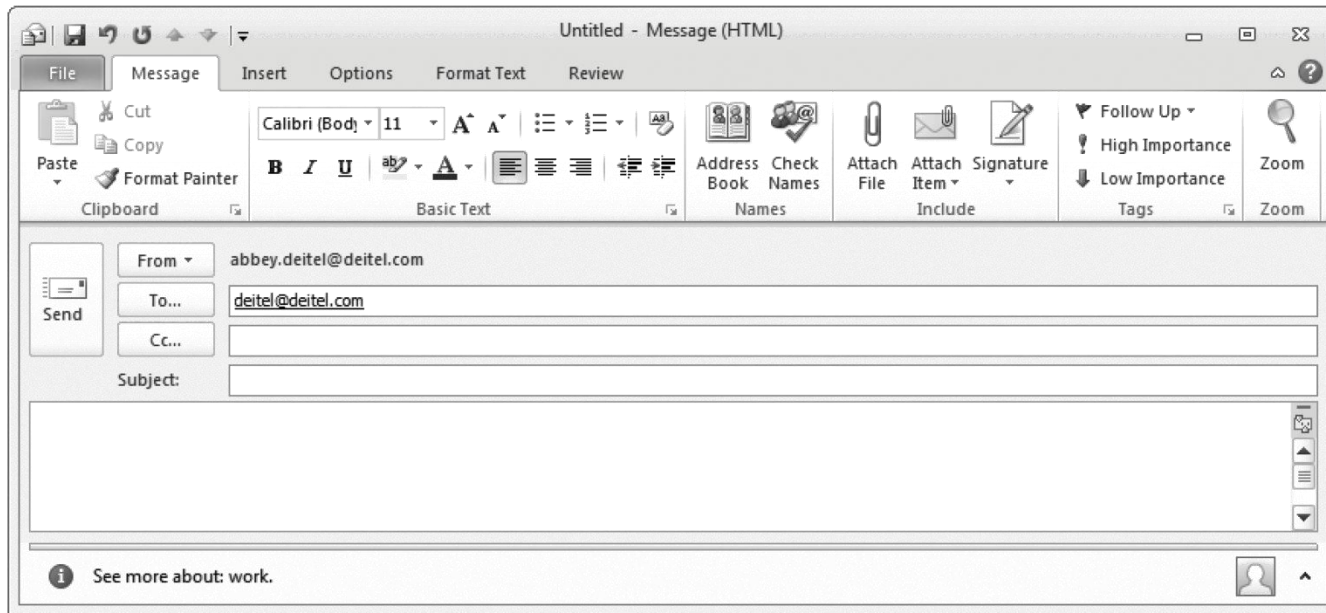

Fig. 2.4 | Linking to an e-mail address. (Part 3 of 3.)

Imazhet

- ▶ Formatet më të popullarizuara që përdoren nga zhvilluesit e web-it janë
 - ▶ PNG (Portable Network Graphics) dhe
 - ▶ JPEG (Joint Photographic Experts Group).
- ▶ Shfrytëzuesit mund të krijojnë imazhe duke përdurur softver të specializuar, si
 - ▶ Adobe Photoshop Express (www.photoshop.com),
 - ▶ G.I.M.P. (www.gimp.org)
 - ▶ Inkscape (www.inkscape.org) etj.
- ▶ Imazhet mund të sigurohen edhe nga web sajte të ndryshme të cilat ofrojnë imazhe pa pagesë.

Image-sharing site	URL
Flickr®	www.flickr.com
Photobucket	photobucket.com
Fotki™	www.fotki.com
deviantART	www.deviantart.com
Picasa™	picasa.google.com
TinyPic®	tinypic.com
ImageShack	www.imageshack.us
FreeDigitalPhotos.net	www.freedigitalphotos.net
Open Stock Photography	www.openstockphotography.org
Open Clip Art Library	www.openclipart.org

Fig. 2.5 | Popular image-sharing sites.


```
1 <!DOCTYPE html>
2
3 <!-- Fig. 2.6: picture.html -->
4 <!-- Including images in HTML5 files. -->
5 <html>
6   <head>
7     <meta charset = "utf-8">
8     <title>Images</title>
9   </head>
10
11  <body>
12    <p>
13      <img src = "cpphttp.png" width = "92" height = "120"
14        alt = "C++ How to Program book cover">
15      <img src = "jhttp.png" width = "92" height = "120"
16        alt = "Java How to Program book cover">
17    </p>
18  </body>
19 </html>
```

Fig. 2.6 | Including images in HTML5 files. (Part 1 of 2.)

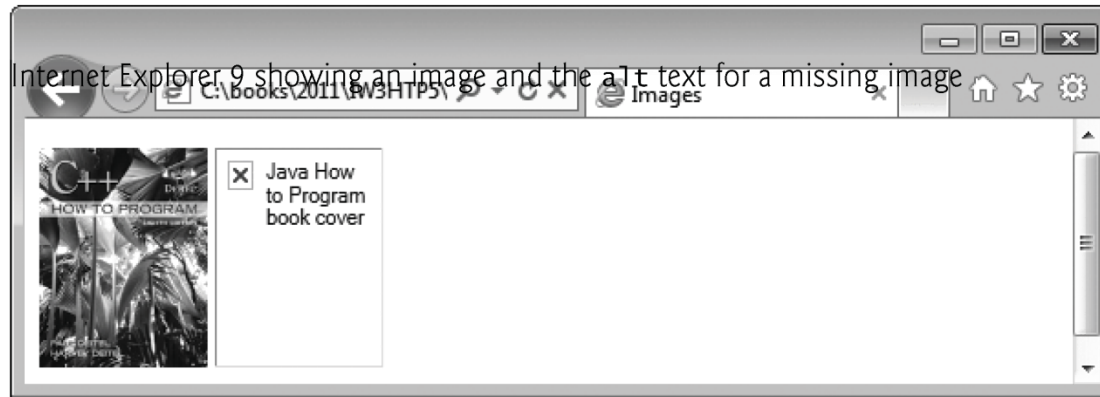

Fig. 2.6 | Including images in HTML5 files. (Part 2 of 2.)

Imazhet

- ▶ Atributi src i elementit img specifikon lokacionin e një imazhi
- ▶ Secili element img duhet të ketë atributin alt, i cili përmban tekstin i cili paraqitet nëse klienti nuk mund ta paraqesë imazhin
 - Atributi alt bën web faqet më të lehtë për qasje nga shfrytëzues me aftësi të kufizuara në shikim
 - width (gjërësia) dhe height (lartësia) janë attribute opcionale
 - Nëse mungojnë shfletuesi përdorë madhësinë origjinale të imazhit
 - Imazhet maten me piksela

Imazhet

Atributi alt

- ▶ Shfletuesi mund të mos jetë në gjendje ta paraqesë një imazh.
- ▶ Çdo element `img` në një dokument HTML5 duhet ta ketë atributin `alt`.
- ▶ Nëse shfletuesi nuk mund ta paraqesë imazhin, ai paraqet vlerën e atributit `alt`.
- ▶ Atributi `alt` është poashtu i rëndësishëm edhe për qasje —softveri i sintetizimit të të folurit mund të lexojë vlerën e atributit `alt` ashtu që përdoruesi me aftësi të kufizuar në shikim mund të kuptojë se çfarë po paraqet shfletuesi. Për këtë arsye atributi `alt` duhet të përshkruaj përmbajtjen e imazhit.

Pyetje ???

